

Új évad, új otthon

A MÁV Szimfonikusok hetven év után kénytelen elhagyni a székhelyüül szolgáló, illusztris Károlyi-palotát. A hirtelen jött költözés azonban új lehetőségekkel is kecsegtet a zenekar számára, mely rendíthetetlenül készül az új évadra. Lendvai György ügyvezető igazgatóval beszélgettünk a jövőbeni tervekről, az elkerülhetetlen változásokról, a régi és új értékek egyensúlyáról.

┃ *Költözik-e idén a MÁV Zenekar?*

– Március végén kaptuk kézhez a felszólítást a költözésre, azonban egy év haladékkal, ami azt jelenti, hogy 2018. március 31-ig kell elhagynunk a Károlyi-palotát. Zenekarunk fővédnöke, Dr. Czepek Gábor államtitkár úr azonban összehívott a Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt., a MÁV, a Zenekar, illetve a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium részvételével egy találkozót, ahol megtudtuk, hogy bár a jogszabály szerint egy éves felmondási időnk van, egy kormányrendelet alapján azonban az épületet idén szeptember 1-jéig át kell adnunk a görögkeleti egyháznak.

┃ *Mi vezetett a jelenlegi áldatlan állapot kialakulásához?*

– A MÁV 2013 végén visszaadta a vasútüzemhez nem szükséges épületeit, így a mi székházunkat is, ami az MNV Zrt. kezébe került. Korábban az épületben vasúti hivatal, kutatóintézet és könyvtár is működött. Jelenleg öt állandó lakója is van, velünk együtt mindenkinek mennie kell. Előremenekülés gyanánt megkerestük a Károlyiakat, ugyanis ismertük a Fehérvárcturgói kastély sikertörténetét. Ez az épület szintén állami tulajdonban maradt, ám a kezelői jogait ötven évre visszakarta a Károlyi család, és uniós forrásokból gyönyörűen sikerült felújítania az épületet, rendeznie a kertet, melynek köszönhetően ma pezsgő kulturális élet és konferenciaközpont működik benne. A Károlyiakkal tehát megindult a tervezés a Miniszterelnökség szárnyai alatt, részletes terv is készült az épület rekonstrukciójáról, ami által modell értékű hasznosítással működhetett

volna palotaként, ahol a for profit és non-profit tevékenység segíti és kiegészíti egymást. Úgy tűnt, ez egy igazi sikertörténet lesz, arról azonban nem tudunk, hogy a magyar államnak volt egy korábbi kötelezettsége az ortodox egyház felé, és éppen a mi épületünket ajánlották fel a Konstantinápolyi Egyetemes Patriarchátus Magyar Ortodox Exarchátusa számára. Az erről szóló kormányhatározatról mi is csak később értesültünk, azóta a Miniszterelnökség is levélben fejezte ki sajnálatát az eset miatt.

┃ *Sikerült-e azóta új székházra lelnie a Zenekarnak?*

– Még nem, de van egy-két lehetőségünk, kezd körvonalazódni a megoldás. Azt kifejezetten érzem, hogy mindazok, akik ebbe a körbe valahogyan belekerültek, pozitívan állnak a helyzethez, hozzánk, és megoldásra törekcsenek. Ez a görögkeleti egyház részéről is érződik. Két hete jártam kint Bécsben a metropolitánál, aki elmondta, hogy mivel ők alapvetően keresztény egyházként működnek, a szeretetet hirdetik, a kultúra, az oktatás, a tudomány mind nagyon fontos a számukra, ezért nagyra értékelik a munkánkat, de a kormány konkrét ajánlatát is, amit elfogadtak. Úgy vélem, hogy túl sokan akarnak most segíteni, ilyen módon mindenki egy kicsit a másikkra vár, valahogy úgy, ahogy az angol szólás is mondja, *too many cooks in the kitchen*. Most még nő a káosz, a határidő egyre jobban szorít, de épp ilyenkor szokott kikristályosodni a megoldás. Ha szeptemberig nem is találjuk meg a végleges helyünket, lesz ideiglenes megoldás.

┃ *Mit nyerhet és mit veszít a költözéssel a Zenekar?*

– Minden attól függ, hogy hova költözünk. A Kálvin tér közelségénél jobb helyszínt nehéz lesz találnunk, ez a palota óriási előnye, bár van most a látóköriünkben egy hasonlóan jól megközelíthető helyszín. Jóllehet nagyon szeretünk itt lenni, a próbatermünk nem ideális, tehát amit elsődlegesen nyerhetünk a költözéssel, az egy jó próbaterem, és ez nem kevés. Kocsis Zoltán és számos neves szólista is úgy nyilatkozott, hogy a MÁV Zenekar az elmúlt időszakban óriásit fejlődött. Ahhoz pedig, hogy további lépéseket tegyünk e fejlődésben, szükségünk van egy olyan próbateremre, ahol ki tud alakulni egy hangzásképző, a jelenlegi túl kicsi ehhez, hiszen amikor a hegedűsök a faltól fél méterre játszanak, és onnan verődik vissza a hang, akkor ez a hangzás nem alakulhat ki.

┃ *Milyen szempontok lesznek még döntőek a székhely kiválasztásakor?*

– Fontos, hogy olyan próbatermünk legyen, ahol koncerteket is tudunk tartani. Az elhelyezkedése sem mindegy, mert egy peremkerületbe például csak kevesen utaznak ki. Egy olyan próbaterem, ami színpaddal is rendelkezik, és 300–400 székkel is el tudunk benne helyezni, lehetővé tenné, hogy ne csak kamara- vagy ifjúsági koncerteket szervezzünk – ami természetesen nem jelenti azt, hogy elhagynánk a MŰPÁ-t vagy a Zeneakadémiát –, hanem más és több koncertet is tarthatnánk, akkor, amikor nekünk jó, így nem igényelne időpont egyeztetést másokkal. Óriási dolog lenne, még ha végül csak egy kisebb kapacitású termet is kap-

nánk. Jelenleg két irányban kell nyomoznunk: egyrészt, hogy hova költözünk rövidtávon, másrészt pedig, hogy mi lehetne a végleges megoldás számunkra. Úgy vélem, hogy ez utóbbi szeptember elsejéig nem fog kiderülni, de bízom benne, hogy mihamarabb megtaláljuk a legjobb megoldást, és hogy a székhásváltás az új évadunkat nem fogja befolyásolni.

■ *Ha már új évad, miben mondhatjuk, hogy új, milyen újításokkal készül a Zenekar a 2017–18-as évben?*

– A jövő évadban két új bérlettel bővítjük kínálatunkat, az Erdély Plusz és a Lukács Plusz bérletekkel. Ebben az évadban négy világnagyság, nemzetközileg jegyzett zongorista érkezett hozzánk, Frankl Péter, Ránki Dezső, Jevgenyij Mikhailov és Jean-Efflam Bavouzet, jövőre pedig újabb illusztris nevekkel gazdagodnak zongorakoncertjeink: Sofia Gülbadamova, Várjon Dénes, Michel Béroff és Szergej Beljavszkij is ellátogat hozzánk. Az ő koncertjeiket megismételjük – amúgy is törekszünk az ismétlésekre, hiszen akkor jó a hatásfoka a munkának, ha egy hétig próbálunk, és 3-4-5-ször, sőt, akár többször is eljátsszuk a darabot –, így mindazok, akik megvásárolják az egyik bérletünket, jutányos áron jut-

hatnak hozzá az ismételt zongorakoncert jegyekhez, melyeknek az Olasz Kulturális Intézet ad majd otthont.

A műsorpolitikánkon azonban nem gondolom, hogy változtatnunk kellene, és azt sem, hogy a különböző műfajok felé kellene orientálódnunk. Én hiszek abban, hogy a MÁV Zenekarnak azt kell csinálnia, amit hetven éven keresztül csinált. Kroó György, a legendás újságíró, rádiós, zenetudós annakidején azt mondta, hogy ha meg szeretnénk ismerni a klasszikus zene alaprepertoárját, akkor tessék MÁV koncertekre járni. Ez természetesen nem azt jelenti, hogy nincsenek újításaink a műsorainkban. Csaba Péternek köszönhetően például több francia zene került a repertoárunkba, amik nem a nagy klasszikusok kategóriába tartoznak. Emellett más küldetésünk is van, szeretünk ritkaságokat felkutatni és bemutatni. Így pl. idén Zádor Jenő életművét vesszük fel lemezre, ez lesz immár az ötödik CD-nk ebben az esztendőben. Szeretnénk megtartani a régi és az új értékek közötti egyensúlyt.

■ *Kik lesznek az új évad további húzónevei?*

– Kobayasi Kenicsiró, zenekarunk tiszteletbeli vendégkarmestere négy

koncerttel örvezteti meg a nagydeműt, az ő személye garancia a teltház-as koncertekre. Vendégünk lesz Dmitrij Jurovskij is, akinek neve bár kevésbé ismert, mint bátyjéé, Vladimiré, aki a Londoni Filharmonikusok vezető karmestere, ám tehetségben semmiben sem marad el tőle. Édesapjuk, Mikhail Jurovskij 1986-ban járt nálunk, és ez jó argumentumnak bizonyult kisebbik fia számára is, hogy elfogadja a meghívásunkat. Nálunk az a helyzet, hogy a nagy koncertjeink 80 százalékát lefedik azok a karmesterek, akik a zenekarhoz kötődnek (Csaba Péter, Kobayasi Kenicsiró, Kesselyák Gergely és Takács Nagy Gábor) és velük szeretnénk a jövőben is együtt dolgozni, így azt mondhatom, hogy elsődlegesen az ő nevük fémjelzi a működésünket.

■ *A bérleteken kívül milyen előadásokkal készülnek?*

– Menahem Pressler, a XX. század legendás amerikai zongoristája érkezik hozzánk. A 92 éves művész, a Beaux Arts trió egykori tagja kizárólag azért látogat Magyarországra, hogy a MÁV Zenekarral együtt léphessen színpadra. Tavaly is volt szerencsénk együtt muzsikálni, aki ott volt, annak felejtetelen élményben volt része. Jövő húsvétkor pedig régi álmom valósul meg általam, hogy Kamp Salamonnal játszhatunk együtt. Bach muzsikájának fantasztikus tudora, az Egyházzenei Tanszék oktatója mindent tud arról, hogy a nagy mester hogyan ábrázolta a bibliai szövegeket, milyen szimbólumokat használt, milyen számmisztika szerint alkotott. Szeretném, ha a koncerten kívül egy előadással is meglepné a közönségünket, ahogy ezt én is megtapasztaltam még aktív muzsikuskoromban, mikor egy-egy próba közben leálltunk és elkezdett a Biblia és Bach összefüggéseiről mesélni. Hátborzongató élmény volt, ezt szeretném a hallgatóságunk számára is átadni.

■ *Külföldi turnéra hova utaznak az új évadban?*

– Októberben egy majdnem kéthetes olasz turnéra megyünk, december végén vagy január elején tíz napot töltünk Németországban, újra lesz fellépésünk a Musikvereinenben, és terveink között szerepel – igaz, ez még csak nagyon haloványan körvonalazódik – egy Anglia-Wales körút is.

I Tervez-e változtatást a publikum oldaláról? Lesz-e új célközönsége a zenekarnak?

– Sokkal aktívabban vagyunk jelen a közösségi médiában, néhány hónap távlatából azonban még korai becslésekbe bocsátkozni. Amikor azt mondják rólunk, hogy öregszik a közönségünk, akkor előveszem a negyven évvel ezelőtti jelentéseket, amikben megállapítják, hogy hát sajnos öregszik a közönségünk. Ne felejtjük el, hogy az emberek átlagéletkora jelen-

tősen nőtt, egy nyugdíjas közel 10 évvel jár tovább koncertekre, mint korábban. A bérleteinket eladjuk, a Ze-neakadémiára 80 százalékban, a MŰPÁba kicsit alacsonyabb számban, de mégis, a nézőtér szinte mindig megtelik. Nem panaszkodom.

I A legifjabb korosztályt már megnyerték maguknak, mi a helyzet azonban a fiatal felnőttekkel, illetve a középgenerációval?

– Néhány évvel ezelőtt a Los Angeles-i Filharmonikusok főzeneigazgatója, Esa-Pekka Salonen egy konferencián azt mesélte, hogy a 16-25 éves korosztályt megnyerni szinte lehetetlen, és ez a világ egyik legerősebb marketingjével bíró együttes vezetőjének szájából igen hiteles véleménynek számított. Friss diplomásként nincsenek olyan helyzetben az értelmiségi fiata-

lok, hogy ilyen programokra költhessenek, csak 40-50 éves korokra jutnak el oda, hogy megengedhessék maguknak ezt a luxust. A középiskolás korosztályért fáj egy kicsit a szívem, bár elmondhatom, hogy ott is vannak sikereink. Ha találunk olyan iskolát, ahol az igazgató, a zenetanár kézbe veszi az ügyet, akkor jönnek a gimnazisták is a koncertjeinkre. Erre az egyházi iskolák jobban kaphatók, ott ugyanis még van diszciplína, a világi iskolákban általában szétárják a kezüket, mondván, hogy nem kötelezhetjük a gyereket klasszikus zenei koncertlátogatásra. Mi igyekszünk átvállalni egy aprócska szeletét az oktatásnak, de sokkal inkább fordítva tudna működni a dolog, az oktatás feladata lenne, hogy behozza a kulturális intézményekbe a diákokat.

Keszler Patrícia

„Közvetítő az adminisztratív szervezet és a kuratóriumok között”

Lőrinczy György a kuratóriumi tagokat arra biztatja, inkább kevesebb, de nagyobb összegű támogatásokat osszanak szét

Lőrinczy György, az NKA új alelnöke sajtóbeszélgetésen számolt be terveiről. Gyakorlatias és tevékeny szervezőnek tartja magát, új feladatkörében, az NKA alelnökeként arra törekszik, hogy előrelépés történjen a pályázati koordináció terén, többek között szülessenek kuratóriumokon átívelő kiírások. Rövidíteni szeretné a meghirdetéstől az elbírálásig tartó időt, s ezért szigorúbb számonkérést, de szakmai segítséget egyaránt ígér. A művészeti menedzser fontosnak tartja, hogy az NKA által végzett munkáról a jövőben saját honlapjukról, s akár televíziós híradóból is értesüljenek az érdeklődők. Az NKA május 1-jétől kinevezett alelnöke szűkkörű sajtóbeszélgetésen számolt be terveiről.

„Menedzser szemléletű, főtítkári szerepkörben működő alelnököt akart Balog Zoltán miniszter, így esett rám a választása. Lengyel Györgyi közigazgatási államtitkár nagyon találó megfogalmazása szerint pedig azt szeretnék, ha közvetítő lennének az adminisztratív szer-

vezet és a szakmai kuratóriumok között.”

Hozzáteszi azt is, úgy véli, hogy a színházművészeti bizottságban végzett munkája, valamint a független színházak pályáztatásával kapcsolatos, végre nyugalmat teremtő átszervezési ötlete

irányíthatta rá a figyelmet. Valamint az, amit a miniszter így fogalmazott meg: ‘sok emberrel szót ért, s képes párbeszédet generálni a szakmai szervezetek és a politikai döntéshozók között.’ Ugyanis a színházművészeti bizottság tagjaként a színházigazgató-választá-